

Ohjeita elektronisen korvamerkin valitsemiseen

Nautojen merkinnässä käytettävät etäluettavat eli elektroniset korvamerkit (nk. eMerkki) ovat ISO-standardin mukaisia. ISO-standardi on kansainvälinen ja se määrittelee, millaista tekniikkaa eläinten radiotaajuustunnistukseen perustuvissa tunnistusjärjestelmissä käytetään. Standardissa sallittuja tunnistamistekniikoita on kaksi, jotka ovat FDX- ja HDX- tunnistus. Näistä molemmat ovat yleisesti käytettyjä myös Suomessa. Ennen eMerkkien käyttöön siirtymistä on tärkeää selvittää, kumpi näistä kahdesta myynnissä olevasta korvamerkkityypistä sopii omalle tilallesi. Soveltumattoman eMerkin käyttö aiheuttaa häiriötiloja tilan etätunnistusmenetelmiä hyödyntävissä laitteistoissa. Hankalimmillaan häiriöt aiheuttavat sen, että laitteet eivät pysty havaitsemaan vanhoja tai uusia tunnistimia lainkaan. Parhaimmillaan oikean tunnistimen valinta helpottaa ja yksinkertaistaa monien laitteiden käyttöä ja tunnistustilanteita. Lisätietoa saatavilla olevista eMerkeistä löytyy myyjien nettisivuilta.

Tila, jossa ei käytä etätunnistukseen perustuvaa laitteistoa

Mikäli tilalla ei ole käytössä tai suunnitelmissa hankkia nautojen etätunnistukseen (kaulapanta, korvamerkki) perustuvaa laitteistoa, on etäluettavan korvamerkin valinta helppoa. Kumpikin etäluettava korvamerkkityyppi eli FDX- tai HDX, soveltuu tällöin tilan merkintäjärjestelmäksi. Etäluettavien korvamerkkien käyttöön siirtymistä suositellaan, vaikka tarvetta eläinten etätunnistamiseen ei omalla tilalla tällä hetkellä olisikaan.

Esimerkiksi eMerkestä välitystoiminnassa yleisesti maksettava lisähinta kattaa syntymätilalle kalliimmasta merkistä aiheutuneen lisäkustannuksen ja enemmänkin. Etämerkkien hyödyntäminen nautaketjussa, kuten eläinkuljetuksissa ja välikasvattamoiden juottoautomaateissa on jo yleistä ja uusia eMerkkiä hyödyntäviä järjestelmiä otetaan käyttöön eri toiminnoissa. Muistathan, että eMerkki on apumerkki ja se tulee kiinnittää eläintä takaa päin katsottuna naudan vasempaan korvaan. Tällöin merkkiä lukevat laitteistot pystyvät tunnistamaan eläimen suunnitellusti. Suomessa korvamerkkien myyjästä riippuen eMerkkejä on saatavilla nappi- tai lappumallisia.

Lappumallinen eMerkki

Nappimallinen eMerkki

Tila, joka hyödyntää etätunnistuksen avulla toimivaa laitteistoa

Mikäli tilalla on jo käytössä tai suunnitelmissa hankkia jotakin nautojen etätunnistukseen perustuvaa laitteistoa, on oikeantyyppisen korvamerkkin valintaan kiinnitettävä erityistä huomiota. Pelkkä laitevalmistajan tieto siitä, että laite on eMerkkejä lukeva ei yleensä riitä vaan olennaista on tietää, minkä tyyppisiä eMerkkejä valitsemasi laite kykenee tunnistamaan.

Monissa tilanteissa yksinkertaisinta on, jos laitteisto täyttää ISO-standardin ja lukee kaikkia standardin mukaisia merkkejä eli sekä FDX- että HDX -tyypin merkkejä. Näin ei kuitenkaan aina ole, vaan joskus on parempi, että laite käyttää vain toista edellä mainituista tekniikoista. Tarkan tiedon laitteidesi tunnistustavasta saat laitevalmistajaltasi.

Osaan laitteista on mahdollista saada jälkiasennuksena tunnistusominaisuus kaikille ISO -standardin eMerkeille. Suuri osa tunnistushäiriöistä johtuu laitteiden epäyhteensopivuudesta, välttämättä häiriöt tunnistusjärjestelmien toiminnassa valitsemalla laitteistojen kanssa yhteensopivan korvamerkkityypin. Mikäli tila ostaa esimerkiksi välitysvasikoita tulee niiden mukana sekä HDX että FDX tyyppisiä eMerkkejä, jolloin on oleellista, että käytetyt laitteet lukevat kaikkia ISO-standardin mukaisia merkkejä.

Korvamerkkin tunnistustyyppi kannattaa varmistaa korvamerkkitilauksessa tehdessäsi. Oheiset ohjeet auttavat sinua tilallesi sopivan eMerkin tyyppin valinnassa silloin, kun tilallesi on etätunnistukseen perustuva ruokinta-, tunnistus- tai kiimanseurantalaitteisto. Ohjeistus on yleistävää, eikä pysty huomioimaan kaikkia mahdollisia erilaisia tunnistusjärjestelmiä tai niiden yhdistelmiä.

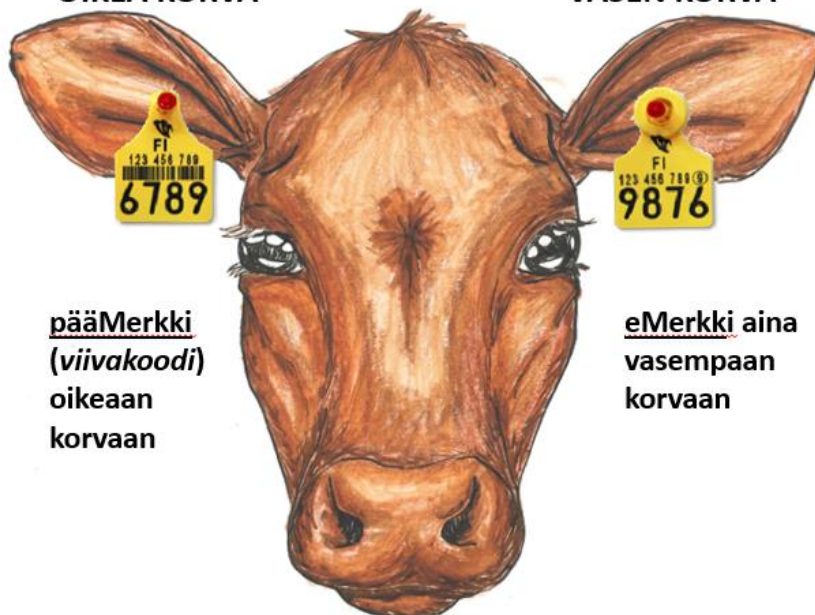
Erityyppisiä laitteistoja, järjestelmiä ja merkkejä yhdistelemällä voidaan päätyä myös tilanteeseen missä ei ole yksinkertaista ratkaisua. Siksi on tärkeää, että laite/järjestelmä hankinnoissa tunnetaan nykyinen tilanne ja muodostaan käsitys millaista kokonaisuutta tulevaisuudessa haluaan käyttää. Ohjeistus on toteutettu osana *Tuottava pohjalainen naudanlihantuotanto*-hanketta.

Oheiset eMerkin valintaohjeet on laadittu erikseen yhtä etätunnistukseen perustuvaa laitteistoa käyttävälle tilalle ja useampaa etätunnistukseen perustuvaa laitteistoa käyttävälle tilalle.

Korvamerkkien kiinnitysohje

OIKEA KORVA

VASEN KORVA

pääMerkki
(viivakoodi)
oikeaan
korvaan

eMerkki aina
vasempaan
korvaan

Onko tilalla käytössä yksi tai useampi seuraavista etätunnistusjärjestelmistä?

- Vasikoiden juottoautomaatti tai muu etätunnistusta hyödyntävä väkirehuautomaatti
- Lypsyasemalla tai -automaatilla oleva tunnistus
- Kiimanseurantajärjestelmä tai muu vastaava etätunnistusta käyttävä järjestelmä (panta tai muu järjestelmä)
- Etätunnistusta käyttävä vaakajärjestelmä tai eMerkin lukijalaite

Kyllä, yksi etätunnistukseen perustuva järjestelmä.

- Mitä tunnistustapaa järjestelmä hyödyntää? (Vaihtoehdot A-C)

A. Laite tunnistaa kaikki ISO-standardin mukaiset merkit

✓ Nauta halutaan tunnistaa korvamerkeistä:

Oikea korvamerkkityyppi kumpi tahansa HDX tai FDX -tyypin eMerkeistä.

Huom! Mikäli tilan nykyinen etätunnistusjärjestelmä perustuu HDX tai FDX -pantatunnistukseen, tulee pantatunnistuksesta luopua. *

X Nautaa ei haluta tunnistaa korvamerkeistä:

Kun tila käyttää pantoja tunnistuksessa, valitse eMerkin tunnistustyyppiksi muu kuin pannassa käytetty tyyppi. Tällöin laitteisto lukee kyllä eMerkin, mutta laite ei yhdistä tunnistetta mihinkään eläimeen/tietoon. Laite siis jatkaa eläinten tunnistamista pannan perusteella.

B. Laite tunnistaa vain HDX -tyypin mukaiset merkit

✓ Nauta halutaan tunnistaa korvamerkeistä:

Oikea korvamerkkityyppi on HDX -merkki, mikäli nykyisen laitteen halutaan tunnistavan nauta korvamerkeistä.

Huom! Mikäli tilan nykyinen etätunnistusjärjestelmä perustuu HDX -pantatunnistukseen, tulee panta-tunnistuksesta luopua. *

X Nautaa ei haluta tunnistaa korvamerkeistä:

Oikea korvamerkkityyppi on FDX -merkki, mikäli tilan nykyinen tunnistuslaite on HDX -pantatunnistinjärjestelmä. Tällöin etäluettavien korvamerkkien käyttö ei aiheuta ongelmia nykyisen tunnistuslaitteiston toiminnalle.

C. Laite tunnistaa vain FDX -tyypin mukaiset merkit

✓ Nauta halutaan tunnistaa korvamerkeistä:

Oikea korvamerkkityyppi on FDX -merkki, mikäli nykyisen laitteen halutaan tunnistavan nauta korvamerkeistä.

Huom! Mikäli tilan nykyinen etätunnistusjärjestelmä perustuu FDX -pantatunnistukseen, tulee panta-tunnistuksesta luopua. *

X Nautaa ei haluta tunnistaa korvamerkeistä:

Oikea korvamerkkityyppi on HDX -merkki, mikäli tilan nykyinen tunnistuslaite on FDX -pantatunnistinjärjestelmä. Tällöin etäluettavien korvamerkkien käyttö ei aiheuta ongelmia nykyisen tunnistuslaitteiston toiminnalle.

* Samalla eläimellä yhtä aikaa olevat kaksi samantyyppistä tunnistusjärjestelmää (esim HDX- tyyppin eMerkki ja HDX -tyypin panta) aiheuttavat häiriön tunnistuslaitteistossa.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Onko tilalla käytössä yksi tai useampi seuraavista etätunnistusjärjestelmistä?

- Vasikoiden juottoautomaatti tai muu etätunnistusta hyödyntävä väkirehuautomaatti
- Lypsyasemalla tai -automaatilla oleva tunnistus
- Kiimanseurantajärjestelmä tai muu vastaava etätunnistusta käyttävä järjestelmä (panta tai muu järjestelmä)
- Etätunnistusta käyttävä vaakajärjestelmä tai eMerkin lukijalaite

Kyllä, useita etätunnistukseen perustuvia järjestelmiä.

- Mitä tunnistustapaa järjestelmät hyödyntävät? (Vaihtoehdot A-C)

A. Osa laitteista tunnistaa kaikki** ISO-standardin mukaiset merkit ja toiset laitteet vain HDX -tyypin mukaiset merkit

✓ Nautaan halutaan tunnistaa korvamerkistä:

Oikea korvamerkkityyppi on HDX- tyyppin merkki, mikäli kaikkien laitteiden halutaan tunnistavan nautaa korvamerkistä

Huom! Mikäli tilan nykyinen etätunnistusjärjestelmä perustuu HDX -pantatunnistukseen, tulee pantatunnistuksesta luopua. *

✗ Nautaa ei haluta tunnistaa korvamerkeistä kaikilla laitteilla:

Valitse FDX -tyypin merkki. Tällöin HDX -tyypin merkkiä lukevat laitteet eivät huomaa eMerkkiä lainkaan. Kaikkia korvamerkkityyppejä lukevan järjestelmän asetuksia voi olla mahdollista muuttaa sitten, ettei se tunnista käytettyä korvamerkkityyppiä. Tai laiteelle ei ohjelmoida ko. tunnisteelle mitään tietoja.

B. Osa laitteista tunnistaa kaikki** ISO-standardin mukaiset merkit ja toiset laitteet vain FDX -tyypin mukaiset merkit

✓ Nautaan halutaan tunnistaa korvamerkistä:

Oikea korvamerkkityyppi on FDX- tyyppin merkki, mikäli kaikkien laitteiden halutaan tunnistavan nautaa korvamerkistä.

Huom! Mikäli tilan nykyinen etätunnistusjärjestelmä perustuu FDX -pantatunnistukseen, tulee pantatunnistuksesta luopua. *

✗ Nautaa ei haluta tunnistaa korvamerkeistä kaikilla laitteilla:

Valitse HDX -tyypin merkki. Tällöin FDX -tyypin merkkiä lukevat laitteet eivät huomaa eMerkkiä lainkaan. Kaikkia korvamerkkityyppejä lukevan järjestelmän asetuksia voi olla mahdollista muuttaa sitten, ettei se tunnista käytettyä korvamerkkityyppiä. Tai laiteelle ei ohjelmoida ko. tunnisteelle mitään eläintietoja.

C. Osa laitteista tunnistaa HDX mukaiset merkit ja toiset laitteet vain FDX -tyypin mukaiset merkit

✓ Nautaan halutaan tunnistaa korvamerkistä:

Kaikkien laitteistojen toiminnalle sopivaa korvamerkkityyppiä ei ole. Kannattaa selvittää, voidaanko toinen laitteista päivittää yhteensopivaksi kaikille eMerkki -tyypeille.

✗ Nautaa ei haluta tunnistaa korvamerkeistä:

Häiriöt tunnistuslaitteiden toiminnassa ovat todennäköisiä valitessasi kumman tahansa eMerkkityypin.

* Samalla eläimellä yhtä aikaa olevat kaksi samantyyppistä tunnistusjärjestelmää (esim HDX- tyyppin eMerkki ja HDX -tyypin panta) aiheuttavat häiriön tunnistuslaitteistossa.

** = Laite lukee kaikkia ISO- standardin mukaisia merkkejä (sekä HDX että FDX -tyypin merkkejä)

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

